

PREZENTUL, O ETAPĂ DE TRANZIȚIE

Florian Filip

Ca și alte etape din istoria îndepărtată, dar dramatică, a românilor, etapa actuală este una de tranzitie. În orice perioadă tranzitorie societatea intră în criză de conștiință și lipsă de ideal, se agită de spasmul nașterii unei noi lumi ce trebuie să o schimbe pe cea dinaintea sa. Modul cum lumea prezentului se reflectă în starea actuală a spiritualului și sensibilului uman constituie primul semnal de alarmă ce impune, de la sine, și corectarea evoluției sale. Despre opacitățile claselor noastre politice în ultimele două secole de istorie modernă nu vom face vorbire. A fost un amestec de feudalism oriental și, mai apoi, de tresărire capitalistă mimată. De fiecare dată, la răscruci de vremuri, societății noastre românești i-a lipsit dimensiunea viitorului, solidaritatea națională, interesele fiind fixate pe familii sau individualități.

Ca și altă dată, prezentul românesc trăiește acut criza existențială, criză de sistem, ceea ce este foarte grav și care ar putea fi exprimat pe două dimensiuni :

- a) o criză de ființă la nivel național,
- b) o criză de sistem ce implică obligatoriu idealuri, scopuri, speranțe.

Prima dimensiune se referă la faptul că scopurile particulare, individuale ale cetățeanului sunt pulverizate în neant, lipsește puterea care să le adune laolaltă și să le sudeze într-o formă energetică cu reale finalități sociale și speranțe certe. Individual este topit și pierdut în haosul ce tulbură și neliniștește. Lipsește, pe fondul acestei crize, sensul direcției pe care s-ar putea înscrie individul, lipsește cheagul care să adune ideile stimulatoare de acțiune. Generația mai vîrstnică este neputincioasă și încarcerată în mentalitatea premergătoare acestei lumi în schimbare, în timp ce tineretul este debusolat, fără acces la exercițiul puterii. Un tineret fără busolă, incoherent prin dezbinarea realizată de puzderie de partide atât de demagogice, lipsit de conștiință unității și a destinului acestui neam. Apoi, prin renunțare aproape în întregime la structurile socio-economice trecute, fără a aduce ceva în loc, s-a construit golul, hăul ce debusolează. Politicienii de ocazie, cu multe culori, adică cameleoni, intuind lipsa unor sisteme de valori, care să întrețină ființă națională, au accentuat și mai mult criza de creștere, sau de orientare. În acest context pe fondul unei mizerii socio-economice și morale în plină creștere, pot apărea revoltele, surprizele de orice fel, răsturnări de situații.

Cum noi români sătem o țară a tuturor surprizelor, apare pericolul iminent al unor mișcări pasionale necontrolabile, ies la suprafață urile mocnite, adunate în timp, explozia ar pulveriza din nou unitatea structurală a ființei naționale. Ar putea fi o nouă amînare înspre nimic.

Ceea ce trebuie observat, în acest peisaj politicianist, este faptul că lipsește sentimentul certitudinii, al încrederii în prezent și viitor. Ne și vedem aruncați pe ‘culmile disperării’, nu neapărat de zădărcia eforturilor noastre, de căderea morală, și de conștiința mutilată, ca rezultat al unei lipse de conceptualitate severă pe linia construcției curajoase a propriei noastre ființe, în unitatea ei.

N-am învățat de la francezi claritatea și distinția în operații manageriale mai complexe, după cum n-am învățat de la germani să fim înstăpîniți de ideea de ordine ca lucru bine făcut. Ne pîndește la fiecare pas hazardul pe care nu-l știm raportă la necesitatea istorică. Să fie oare nepăsarea, lenea pehlivănia de tip balcanico-orientală? De ce nu, minciuna? A te lăsa condus de idei fataliste, ‘fie ce-o fi’, devine în acest început de secol și mileniu imprevizibil și, de aceea periculos pentru ființa neamului. Grijile pragmaticului cotidian, cu sfîrșările sale pentru supraviețuire, ar putea să ne adoarmă pentru o clipă conștiința, să ne aşeze la subsolul existenței energie. Efortul gîsît, lipsit de eficiență, spaimă și teroarea ca sentiment al neputinței, ar fi mult mai periculoase decît degajarea energiilor revendicative. Din păcate, la poporul român, aceste